

Sorumlu Yazar/Corresponding

Author:

Umut YERTÜM,

Doç. Dr., Kırklareli Üniversitesi, İİBF,
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri
İlişkileri Bölümü,
umutyertum@klu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1548-264X

JEL:

D31, E24, E64, O15, P46

Geliş/Recived:

04/09/2025

Kabul/Accepted:

19/11/2025

Yayın/Published:

30/03/2026

Atf/Cited as (APA):

Yertüm, U. (2026). İnsanlık için
Koruma: Manna Evrensel Temel
Gelir Girişimi. *Akademik İzduşum
Dergisi*, 11(1), 74-91.

İNSANLIK İÇİN KORUMA: MANNA EVRENSEL TEMEL GELİR GİRİŞİMİ

Öz

Bu çalışma, Hedge for Humanity Vakfı tarafından desteklenen ve blok zinciri tabanlı merkeziyetsiz bir Evrensel Temel Gelir (UBI) girişimi olan Manna projesini incelemektedir. Araştırma; Manna Teknik Dökümanı, Mannabase platformu, vakıf blogları, blockchain literatürü ve blockchain tarayıcılarından yararlanılarak nitel yöntemle yürütülmüştür. Manna, ekonomik eşitsizlik ve finansal dışlanmaya karşı, şartsız gelir desteğini merkeziyetsiz biçimde dağıtmayı hedefleyen teknolojik bir çözüm sunar. Sistem, kimlik doğrulaması yapılan kullanıcıların haftalık gelir aldığı Mannabase üzerinden çalışır; güvenlik ve sürdürülebilirlik akıllı sözleşmeler ve yönlendirme teşvik algoritmalarıyla desteklenir. Başlangıçta Ethereum üzerinde geliştirilen proje, maliyetler nedeniyle Optimism ağına taşınmıştır. Sahtekârlığı önlemek için 2024 itibarıyla Gitcoin Passport (anti-sybil) uygulanmış ve 6+ skor insanlık kanıtı olarak kabul edilmiştir. Kullanıcılar günlük 1 Manna\$ talep edebilse de, yeterli likidite oluşmadığından token henüz işlem görmemektedir. Sonuç olarak, blockchain tabanlı sistemlerin dijital uçurum, yasal boşluklar ve finansal volatilité gibi sınırlamaları olduğu; buna rağmen Manna'nın sosyal adalet ve dijital dönüşüm açısından UBI'ye yenilikçi bir yaklaşım sunduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Evrensel Temel Gelir, Merkeziyetsizlik, Merkeziyetsiz Evrensel Temel Gelir, Blockchain.

HEDGE FOR HUMANITY: THE MANNA UNIVERSAL BASIC INCOME INITIATIVE

Abstract

This study examines the Manna project, a blockchain-based decentralized Universal Basic Income (UBI) initiative supported by the Hedge for Humanity Foundation. The research adopts a qualitative approach using the Manna Technical Document, the Mannabase platform, foundation blogs, blockchain literature, and blockchain explorers. Manna proposes a technological solution to economic inequality and financial exclusion by distributing unconditional income in a decentralized manner. The system operates through Mannabase, where verified users receive weekly distributions, supported by smart contracts and incentive mechanisms for security and sustainability. Initially built on Ethereum, the project migrated to the Optimism network due to high transaction costs. To mitigate fraud, Gitcoin Passport (anti-sybil) was implemented in 2024, recognizing users with a score of 6 or higher as verified humans. Although users can claim 1 Manna\$ daily, the token is not yet tradable due to insufficient liquidity. The findings indicate that blockchain-based systems face limitations such as the digital divide, regulatory gaps, and financial volatility; nevertheless, Manna offers an innovative perspective on UBI in terms of social justice and digital transformation.

Keywords: Universal Basic Income, Decentralization, Decentralized Universal Basic Income, Blockchain.

1. GİRİŞ

Ekonomik eşitsizlik, finansal katılımın önündeki engellerle daha da kötüleşen, acil bir küresel sorun olmaya devam etmektedir. Evrensel Temel Gelir (UBI) bir çözüm olarak önerilse de geleneksel uygulamalar finansman, dağıtım ve sürdürülebilirlikle ilgili zorluklarla karşılaşmaktadır. Hedge for Humanity vakfının öncülük ettiği Manna UBI girişimi, bu engellerin üstesinden gelmek için blok zinciri teknolojisinden yararlanmakta ve finansal yardım için merkezi olmayan ve otomatik bir yaklaşım sunmayı vadetmektedir.

UBI kavramı, günümüz ekonomi ve sosyal politika tartışmalarında büyük önem kazanmıştır. UBI'nin temel önermesi, diğer gelir kaynaklarına bakılmaksızın toplumun tüm üyelerine sistematik bir mali kaynak dağıtımının sağlanmasıdır. Kavram, her bireyin temel bir gelire erişimi olması ve böylece yoksulluğun azaltılması, ekonomik eşitsizliklerin azaltılması ve genel toplumsal refahın artırılması fikrine dayanmaktadır. Bu kavramın altında yatan motivasyon, yoksulluk, eşitsizlik ve otomasyon çağında işin değişen doğası konularını ele almaktır (Hoynes & Rothstein, 2019: 932-933). Bu fikir, UBI'nin sosyal eşitliği ve finansal istikrarı teşvik etmek için güçlü bir araç olarak işlev görme potansiyeline sahip olduğunu iddia eden ekonomistler, sosyal bilimciler ve siyaset teorisyenleri de dahil olmak üzere çok çeşitli akademisyenler tarafından ilgiyle karşılanmıştır (Torry, 2023: 92).

UBI sisteminin uygulanmasından doğacak mali sonuçların önemli olduğunu belirtmek gerekmektedir. Örneğin Amerika Birleşik Devletleri'nde UBI'nin tahmini yıllık maliyetinin, tahsis edilen transferin büyüklüğüne bağlı olarak 2,49 trilyon ila 3,03 trilyon dolar arasında değişeceği öngörülmektedir. Bu, yoksulluğu azaltma programları veya negatif gelir vergileri gibi daha hedefe yönelik müdahalelerle tam bir tezat oluşturmaktadır. Bunlar daha az maliyetli olma ve belirli demografik gruplara daha fazla odaklanma eğilimindedir (Avanceña vd., 2022: 7-8). UBI etrafındaki tartışmalarda sıkça ele alınan bir nokta, özellikle mevcut refah sistemleri ve ortaya çıkabilecek potansiyel ekonomik bozulma bağlamında uygulanabilirliği ve sürdürülebilirliğidir.

UBI'yi eleştirenler, garantili bir gelir sağlanmasının işgücüne katılımı bir düşüğe neden olabileceğini iddia ederek, çalışmayı caydırma kapasitesine ilişkin endişelerini sıklıkla dile getirmektedir (Kovic, 2017: 9-10). Buna karşılık, UBI savunucuları, bu planın iş esnekliğini ve güvenliğini artırabileceği, bireylerin eğitim fırsatlarını takip etmelerine, gayri resmi bakım sağlamlarına veya acil finansal hayatta kalma baskısı olmadan girişimci girişimlerde bulunmalarına izin verebileceği argümanını ileri sürmüşlerdir (Gibson vd., 2020: 169). Bunun dikkate değer bir örneği, koşulsuz gelir desteğinin alıcılar arasında zihinsel refahı artırma ve stresi azaltma potansiyeline sahip olduğunu gösteren Finlandiya temel gelir deneyidir. Bu durum, UBI'nin daha yenilikçi ve üretken bir toplumu teşvik edebileceğini göstermektedir (Kangas vd., 2019: 21).

Ayrıca, gelir ve sağlık sonuçları arasındaki korelasyon, UBI'yi çevreleyen söylemin önemli bir bileşeni oluşturmaktadır. Gelirin sağlık sonuçları üzerinde önemli bir etkisi olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir (Gibson vd., 2020: 172-175). Temel bir gelirin sağlanması, finansal stresi azaltarak ve sağlık hizmetlerine daha fazla erişimi kolaylaştırarak sağlık sonuçlarını iyileştirmek için potansiyel bir mekanizma olarak öne sürülmüştür. Araştırmalar UBI'nin konut istikrarı ve tıbbi bakıma erişim dahil olmak üzere çeşitli sağlık belirleyicileri üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu göstermiştir (Courtin vd., 2020: 368).

UBI'yi çevreleyen siyasi manzara karmaşıktır. Çeşitli coğrafi bölgeler ve demografik gruplar arasında gözlemlenebilen UBI'ye destek derecesinde önemli bir heterojenlik vardır (Chrisp vd., 2020: 223-224). Giderek artan sayıda kanıt, UBI kavramının, özellikle COVID-19 salgınının ortaya çıkışı gibi olayların tetiklediği ekonomik türbülansın ardından, genel halk içinde kayda değer bir ilgi gördüğünü göstermektedir (Yertüm, 2021: 127-128). Bu artan ilgi kısmen, otomasyon ve gig ekonomisi işlerinin artan yaygınlığı da dahil olmak üzere mevcut ekonomik zorlukları ele almada geleneksel refah sistemlerinin sınırlarının genel olarak tanınmasına bağlanabilir (Hoynes & Rothstein, 2019: 954)

Bununla birlikte, UBI'nin ekonomik sonuçları, sosyal adalet ve hükümetin tüm vatandaşlar için temel bir yaşam standardı sağlama işlevine ilişkin ahlaki ve etik soruların yanı sıra özel bir öneme sahiptir. Savunucular, UBI'nin eşitlikçilik ve sosyal vatandaşlık ilkeleriyle uyumlu olduğunu, böylece bir güvenlik ağı olarak işlev gören bir altyapı sağladığını ve böylece bireylerin yaşam kalitelerini artırmak için eylemde bulunmalarını güçlendirdiğini öne sürmektedir (Mays, 2015: 110; Torry, 2023: 170-175). Bu bakış açısı, toplum içindeki savunmasız bireylerin geçimini sağlamaya yönelik toplumsal bir ahlaki yükümlülüğün altını çizmektedir

Evrensel temel gelirin (UBI) uygulanması bir dizi zorluğu beraberinde getiren bir girişimdir. UBI'nin uygulanmasına devam edebilmek için, politika yapımcıların böyle bir programın finansmanına ilişkin karmaşıklıkların üstesinden gelmeleri gerekmektedir. Bu, mevcut vergi sistemlerinin yeniden yapılandırılmasını veya refah bütçelerinin yeniden tahsis edilmesini içerebilir (Avanceña vd., 2022: 6). Dahası, UBI'nin mevcut

sosyal güvenlik ağlarını tamamlamak yerine onların yerini alması ve bunun da belirli grupların veya bireylerin ekonomik olarak dışlanmasına yol açması ihtimaline ilişkin endişeler dile getirilmiştir (Torry, 2023: 176-177) (Parijs & Vanderborght, 2017: 16-17). Sonuç olarak, UBI'nin yoksulluğun azaltılması için etkili bir araç olarak işlev görmesini ve mevcut eşitsizlikleri istemeden de olsa artırmamasını sağlamak için titiz bir müzakere ve stratejik planlama zorunludur.

Finlandiya'da ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bazı şehirlerde yürütülenler gibi Evrensel Temel Gelir (UBI) denemelerinin bir dizi uluslararası örneği, bu tür politikaların potansiyel etkileri hakkında değerli bilgiler sağlamıştır (Kangas, 2021; Hoynes & Rothstein, 2019; Chrisp vd., 2020). Bu deneylerin sonuçları belirsizdir; bazı katılımcılar refahın arttığını ve kaygının azaldığını bildirirken, diğerleri sağlanan gelirin yeterliliğine ilişkin endişelerini dile getirmiştir (Kangas, 2021). Bu bulgular, UBI'nin etkinliğinin değerlendirilmesinde bağlamsal faktörlerin önemini vurgulamakta ve yerel ekonomik koşulları ve istihdam ve refaha ilişkin kültürel bakış açılarını dikkate alan özelleştirilmiş metodolojilerin gerekliliğinin altını çizmektedir (Kangas, 2021).

2. EVRENSEL TEMEL GELİR

Çağdaş sosyal koruma sistemleri, devletlerin gelişen ekonomik, sosyal, kurumsal ve teknolojik güçler bağlamında riskleri nasıl yönettiklerine dair yüzyıllardır süregelen deneyimlerin bir sonucudur. 17. Yy'a kadar yoksulluğa karşı kamu desteğinden bahsetmek pek mümkün değildir. Toplumların büyük çoğunluğunun kırsal bölgelerde yaşaması ve tarımsal üretimin feodalite etrafında şekillenmesi bunun en önemli nedenleri arasındadır. Bu düzen sanayi devriminde patlak veren çitleme hareketleri ile bozulurken, bir yandan tarımsal verimlilik artmış öte yandan yoksulluk toplumsal bir olgu haline gelmiştir (Gentilini vd., 2020: 18).

Yoksulluğun toplumsal bir olgu haline geldiği denklemde ise sosyal barışın sağlanabilmesi için kamu desteğinin alındığı sosyal koruma ya da transfer ihtiyacı gün yüzüne çıkmıştır. Evrensel Temel Gelir ve benzeri uygulamalar bu tarz ihtiyaçların giderilmesi motivasyonu ile ortaya atılmıştır. UBI, yoksulluğu azaltıcı bir mekanizma olarak savunucuları için bir yandan sezgisel bir cazibeye sahipken öte yandan bu fikir yüzyıllardır politikacılar, ekonomistler ve filozoflar tarafından desteklenmektedir (Collier, 2020). Widerquits'e göre evrensel temel gelir (UBI), toplumun tüm üyelerinin veya bir ülkede ikamet edenlerin koşulsuz olarak düzenli bir nakit ödeme aldığı bir sistem olarak tanımlanmaktadır. (Ghuman, 2022: 820). Koşulsuz/şartsız kavramı ise genel olarak gelir testi veya çalışma gerekliliklerinin bulunmadığını ifade etmek için kullanılmaktadır (Yang, 2023: 98). Bu noktada dikkat edilmesi gereken hususların başında "temel" kavramının ne ifade ettiği ile temel gelir ve vatandaşlık geliri arasındaki fark gelmektedir.

"Temel" kavramı kişinin en zorunlu hallerde yaşamını sürdürebilecek miktarı ifade etmek için kullanılmaktadır. Kimi zaman birbiriyle karıştırılan temel gelir ve vatandaşlık geliri ise birbirinden ayrılmaktadır. Çünkü yerleşik olmayan vatandaşlar en nihayetinde temel gelir desteğinden yararlanamayacaktır. Temel gelir her bireye medeni, ailevi ya da yerel statülerine bakılmaksızın dağıtılacaktır. Dolayısıyla, herhangi bir hane halkı düzenlemesine tercihli veya ayrımcı bir muamele yapılmayacaktır (Standing, 2017: 13). UBI ile ilgili bir diğer husus ise, UBI'nin köklerinin çok eskilere gittiği ve genel olarak tüm bireylere temel düzeyde güvenlik sağlama fikrine dayandığıdır (Hamilton vd., 2021: 7).

Temel gelir programının uygulanmasına yönelik esas argümanı karmaşık yoksulluk ve işsizlik sorununa özel bir çözüm olması oluşturmaktadır. Garantili gelir programları ile temel gelir arasında temel bir ayrım, sosyal adaletin sadece bir gelir hakkı meselesi değil, aynı zamanda ücretli ve ücretsiz faaliyetlere erişim meselesi olduğu yönündeki yaygın görüş temelinde yapılabilmektedir (Van Parijs, 2004: 17). Teknolojik ilerleme, özellikle de görevlerin otomasyonu, çok sayıda mesleği yeniden tanımlamakta ve bazılarını tamamen değiştirmekte, bu da işgücünün önemli bir bölümünü istihdamlarının geleceği ve becerilerinin gelişen mesleki ortamdaki uygunluğu konusunda belirsizlik durumuna sokmaktadır (Dermont & Weisstanner, 2020: 8-9). Bunun bir sonucu olarak, teknolojinin sos-ekonomik hayat üzerindeki etkilerini ve bunu UBI tartışmalarından ayırmak pek mümkün değildir (Tapscott & Tapscott, 2016: 20).

UBI sıklıkla, mevcut hedefli transfer ve sübvansiyon programlarının tamamına ya da bir kısmına potansiyel olarak avantajlı bir alternatif olarak görülmektedir. UBI lehindeki argüman tipik olarak benzer bir format izlemektedir. UBI'nin bir gelir tabanı sağladığını, dışlama hatası riskini ortadan kaldırdığını, damgalamayı ortadan kaldırdığını, idari açıdan basit olduğunu ve herkese net fayda sağlama potansiyeline sahip olduğu için siyasi açıdan cazip olduğunu ileri sürmektedir (Lustig & Pabon, 2022: 20).

Evrensel temel gelir fikrinin hayata geçirilmesine yönelik denemeleri Antik Yunan'dan 13. Yy Birleşik Krallığına kadar götürmek mümkündür (Standing, 2017: 16). 16. yy önemli figürlerinden Sir Thomas More Ütopya adlı eserinde tam olarak evrensel temel gelir uygulamasının örneklerinden bahsetmektedir. More'a

göre göre hırsızlıkla mücadele etmenin en etkili yolu temel gelir uygulamasından geçmektedir. “Ceza adaletine yönelik bu yaklaşımın ardındaki mantığı sorgulamak için hiçbir neden yoktu, çünkü ne kendi içinde haklı gösterilebilirdi ne de kamu için faydalıydı. Cezanın ağırlığı suçun ciddiyetini aşıyordu ve çözüm etkili değildi. Basit hırsızlık ölüm cezasını gerektiren bir suç değildir, çünkü bu kadar ağır bir sonucu hak edecek kadar iğrenç bir suç değildir. Şiddeti ne olursa olsun hiçbir ceza, geçimlerini sağlamak için başka çareleri kalmadığında hırsızlığa başvuranları caydıramaz”. Thomas More, hayatta kalmanın hırsızlığa bağlı olması durumunda, gıda güvensizliği yaşayanların gerekli rızık elde etmek için nihayetinde suç faaliyetlerine başvuracağını inanmaktadır.

18. yy yazarlarından olan Thomas Paine de More ile benzer şekilde düşünmüştür. Yiyecek yoksunluğunun huzursuzluğa yol açacağına inanan Paine, ülke bütçesinden elde edilen gelirin vatandaşlar arasında dağıtılmasını önermiştir. Bu amaçla, 21 yaşına gelindiğinde 50 poundluk bir katkı payı ile bir Ulusal Fon kurulmasını gerektiğini düşünmektedir. Bunlara ek olarak Paine, emeklilik maaşının 55 yaş ve üzeri bireyler ile engellileri de kapsayacak şekilde genişletilmesini savunmuştur (Pratt & Spence, 2017: 2-3).

20. yy ikinci yarısından itibaren teknoloji ve buna bağlı işsizlik özellikle post-endüstriyel toplum teorisyenleri tarafından gündeme getirilmiştir. Jeremy Rifkin, endüstri toplumuna ait olan çalışma olgusunun ortadan kalkacağını belirtmektedir. Rifkin, *İşin Sonu* adlı eserinde 2050 yılı itibarıyla bildiğimiz anlamda çalışmanın sonuna geleceğimizi ve bunun çözümü için başvurabileceğimiz iki farklı uygulamadan bahsetmektedir. Rifkin’e göre bildiğimiz anlamda işin olmadığı bir denklemde; ya var olan işleri çalışmak isteyen herkes arasında bölüştürmek gerekiyor ya da evrensel temel gelir uygulamasına geçilmesi gerekmektedir (Rifkin, 1995: 2-4). Günümüzde ise evrensel temel gelir tartışmalarının özellikle Covid-19 Pandemisi sonrası tekrar alevlendiğini söylemek mümkündür. Pandemi ile hayatımıza girmiş olan kapanma ve karantina gibi uygulamalar, bir yandan işsizliğe neden olurken diğer yandan hastalığa bağlı sağlık giderlerinde artışa neden olmuştur (Yertüm, 2021: 122).

2.1. Merkeziyetsiz Evrensel Temel Gelir

2010’lu yıllardan itibaren sosyal hayatı domine eden dijitalleşme ve türevleri birçok alanda ilerleme ve kolaylık sağlarken, bazı alanlarda ise daha önce karşılaşılmamış sorunların doğmasına neden olmuştur. Öyle ki, dönüşüm ve reform için gerekli olan bilgi teknolojisi, işletmeler için bilgi asimetrisi, yüksek işlem maliyetleri ve risk yönetimindeki zorluklar gibi yeni zorlukları beraberinde getirmiştir. Dahası, merkezi defter sistemlerindeki tek noktadan hata riski ve saldırılara açıklık nedeniyle, kurumsal ekonomi yönetimlerinin bir dizi güvenlik riskiyle karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır (Wu, 2023: 2). Tüm bu olumsuzluklara çözüm iddiası ile ortaya atılan blockchain teknolojisi dijitalleşme sürecinin önemli bir paydaşı haline gelmesine neden olmuştur. İlk kez 2008 yılında Satoshi Nakamoto müstear isimli bir kriptografin kaleme aldığı kişiden kişiye elektronik ödeme sistemi merkeziyetsiz ve evrensel bir sistemin inşa edilmesi fikrini ortaya atmaktadır (Nakamoto, 2008). Blockchain teknolojisinin hızlı gelişimi ve yaygın uygulaması da kurumsal ekonomi yönetimine yeni çözümler getirmiştir. Blockchain teknolojisi, verileri güvenli bir şekilde iletmek, depolamak ve doğrulamak için kullanılabilen kriptografik tekniklere ve merkezi olmayan düşünceye dayalı dağıtılmış bir defter teknolojisidir. Bu teknolojinin temel prensibi, şifreleme algoritmaları aracılığıyla veriler için hash değerlerinin oluşturulması ve bu hash değerlerinin bir blok zinciri oluşturmak üzere sürekli olarak birbirine bağlanmasıdır (Wu, 2023: 2-3).

Merkeziyetsiz Evrensel Gelir girişimleri ise başta blok zinciri olmak üzere merkezi olmayan teknolojiler aracılığıyla Evrensel Temel Gelir’in (UBI) uygulanmasında öncü bir çabayı ifade etmek için kullanılan bir kavramı ifade etmektedir. Bu merkeziyetsiz UBI kavramı, şu anda refah sistemlerinin karşılaştığı zorluklara potansiyel bir çözüm sunduğu için ilgi görmektedir. Bu zorluklar genellikle verimsiz süreçler, bürokratik gecikmeler ve alıcıların damgalanmasından kaynaklanmaktadır (Papadimitropoulos & Perperidis, 2024: 2-3)

Merkeziyetsiz UBI girişimlerinin en dikkate değer örneklerinden birisi, mimarisi Gnosis blok zinciri üzerinde çalışan Circles girişimidir. Circles girişiminin temel amacı, eşler arası bir sistem aracılığıyla katılımcılarına temel bir gelir sağlamayı amaçlayan topluluk güdümlü bir para biriminin oluşturulmasıdır. Bu model, bireylere fonlara doğrudan erişim sağlayarak onları güçlendirme ve topluluk içinde harcamaları teşvik ederek yerel ekonomileri geliştirme potansiyeline sahiptir (Papadimitropoulos & Perperidis, 2024: 3-4).

Merkezi olmayan bir Evrensel Temel Gelir (UBI) programının uygulanmasıyla ilişkili potansiyel avantajlar, yalnızca mali yardımın ötesine uzanmaktadır. Merkezi olmayan UBI girişimlerinde blok zinciri teknolojisinin kullanılması, katılımcılar arasında güveni artırma kapasitesine sahiptir. Blok zinciri kayıtlarının değişmez yapısı, işlemlerin güvenliğini ve doğrulanabilirliğini sağlar. Bu artan şeffaflık, geleneksel sosyal yardım programlarına yöneltilen yaygın bir eleştiri olan fonların kötüye kullanımına ilişkin endişeleri giderme potansiyeline sahiptir.

Dahası, bu tür sistemlerin merkezi olmayan yapısı, kapsamlı bürokratik gözetim gerekliliğini ortadan kaldırdığı için gelir dağıtımıyla ilişkili idari maliyetlerin azalmasına katkıda bulunabilir (Papadimitropoulos & Perperidis, 2024: 4).

Dünya çapında başka merkezi olmayan Evrensel Temel Gelir (UBI) girişimleri de ortaya çıkmaktadır. Bu girişimler, ilgili bölgelerde mevcut olan farklı sosyo-ekonomik koşullara uyum sağlamak için özel olarak tasarlanmıştır. Örneğin, bazı projeler UBI'nin yenilenebilir enerji ticaret sistemleriyle entegrasyonunu araştırmaktadır. Bu modelde bireyler yalnızca doğrudan nakit transferlerinden değil, aynı zamanda yerel enerji piyasalarına katılımlarından da gelir elde etmektedir. Bu ikili yaklaşım iki temel fayda sağlamaktadır: birincisi finansal destek sağlanması, ikincisi ise sürdürülebilir uygulamaların ve toplumsal katılımın teşvik edilmesi. Bunlardan ilki, ekonomik teşvikleri çevresel hedeflerle uyumlu hale getirmektedir (Guerrero vd., 2019: 8-9).

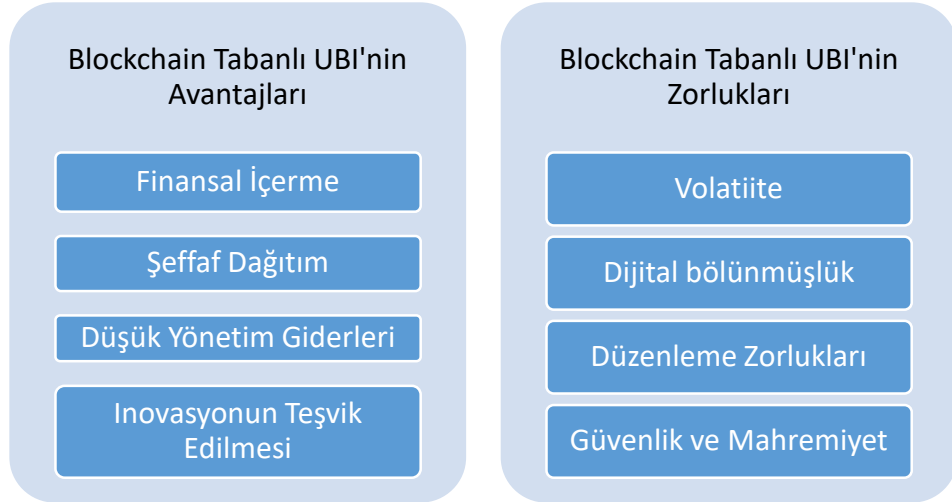
Son zamanlarda yapılan çalışmalar, merkezi olmayan UBI (Koşulsuz Temel Gelir) girişimlerinin uygulanabilirliğinin, koşulsuz nakit transferlerinin potansiyel olarak gelişmiş ekonomik istikrar ve sosyal refah sağlayabileceğini gösteren araştırma bulguları ile doğrulandığını göstermiştir. Araştırmalar, temel gelir faydalanıcılarının eğitim, sağlık ve girişimcilik yatırıma yapma eğiliminde olduklarını ve böylece genel ekonomik büyümeye katkıda bulduklarını göstermiştir. Ayrıca, gelir dağılımının ademi merkezileşmesinin, bu tür girişimlerin, özellikle geleneksel bankacılık altyapılarının sınırlı olduğu bölgelerde, yetersiz hizmet alan nüfuslara daha etkili bir şekilde ulaşmasına olanak sağlayabileceği varsayılmaktadır (Hanna & Olken, 2018: 217).

Bununla birlikte, merkezi olmayan bir evrensel temel gelir (UBI) sisteminin uygulanmasının zorlukları da yok değildir. Özellikle dijital okuryazarlığın ve internet erişiminin sınırlı olabileceği düşük gelirli veya kırsal bölgelerde blok zinciri tabanlı sistemlere erişimi engelleyebilecek teknolojik bariyerler kayda değer bir endişe kaynağıdır. Ayrıca, kripto para birimlerinin oynaklığı, merkezi olmayan sistemler aracılığıyla sağlanan gelirin istikrarı için bir risk oluşturmakta ve altta yatan ekonomik modellerin dikkatli bir şekilde değerlendirilmesini gerektirmektedir (Papadimitropoulos & Perperidis, 2024: 7).

Şekil 1'de blockchain tabanlı UBI uygulamalarının avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır (CoinLab, 2024). Blockchain tabanlı UBI uygulamalarının avantajlarının başında finansal içerme gelmektedir. Geleneksel bankacılık sistemine erişmekte zorlanan bireylerin mobil telefon ve internet aracılığıyla bu sorunu çözmesi daha kolay olabilir. Öte yandan blockchain teknolojisi merkezi uygulamalarla kıyaslanmayacak düzeyde şeffaflık sağlamaktadır. Öyle ki, tüm işlemler blockchain tarayıcılarında kaydedilirken, internet erişimi olan herkes bu işlemleri takip edebilmektedir (Yertüm, 2023: 574). Geleneksel sistemlerde banka, noter vb kurumların esas amaçları gerçekleşen işlemler için taraflar arasında aracılık rolüdür. Sadece bu rol için ödenen ücretler yüksek maliyet oluşmasına neden olmaktadır (Sezgin & Yertüm, 2023: 26). Blockchain ise sahip olduğu yapı nedeniyle özellikle UBI yönetim giderleri açısından oldukça düşük maliyetle bu işin yapılmasına imkan tanımaktadır.

Blockchain tabanlı UBI uygulamalarının en büyük dezavantajına ise yüksek volatilité nedeniyle oluşan satış baskısı neden olmaktadır. Kripto paraların yapısı gereği yüksek riskli finansal enstrüman olması, kişilerin bu risklerden kaçınmak için sahip oldukları kripto paraları en kısa sürede satmaya teşvik etmektedir (CoinLab, 2024). Bir diğer önemli dezavantaj ise blockchain hem teknoloji hem de okur-yazarlık olarak genele yayılmadığı için önemli bir kesimin bu dijitalleşmenin dışında kalabileceğidir. Blockchain teknolojisinin hala gelişiyor olması ve buna yönelik düzenlemelerin sınırlı olması; bir takım yasal engellerin oluşmasına neden olmaktadır. Blockchainde tüm işlemlerin cüzdandan adresleriyle birlikte görülebilmesi, UBI konusunda güvenlik ve mahremiyetin sağlanmasının zorlaşmasına neden olmaktadır. Bunu önlemeye yönelik gelişmelerin henüz uygulanmaması UBI kullanıcıları arasında mahremiyet kaygısına neden olmaktadır (CoinLab, 2024).

Şekil 1: Blockchain Tabanlı UBI'nin Avantaj ve Zorlukları

Kaynak: Coin-lab verilerinden derlenmiştir.

3. MANNA TEKNİK DÖKÜMANI(WHITE PAPER): İNSANLIK İÇİN GÜVENCE(HEDGE FOR HUMANITY)

Manna, benzersiz bir insan olarak doğrulanan herkese evrensel temel gelir hibesi olarak dağıtılacak ilk halka açık, blok zinciri tabanlı para birimi olarak kabul edilmektedir. Başlangıçta *Grantcoin* olarak bilinen Manna, aynı zamanda ABD'de vergiden muaf, kar amacı gütmeyen bir kuruluş tarafından yönetilen ve dağıtılan ilk kripto para birimi olma özelliğini de elinde bulundurmaktadır. Gelecekte yeterince sermayeye sahip olabilirse Manna, ABD'nin Alaska eyaletinin tüm vatandaşlarına yıllık temettü ödeyen Alaska Daimî Fonu'na benzer bir sermaye rezerv fonundan elde edilen karlarla da desteklemeyi planlamaktadır. Bu, dünyadaki en uzun süreli ve en başarılı UB sübvansiyon programıdır (People's Currency Foundation, 2017: 1).

Paranın sosyal bir icat olduğu ve insanlar tarafından değerlerimize göre değiştirilebileceği tüm dünya insanları tarafından kabul ve ilan edilmiştir. Eşitsizliğin ve sonuçlarının giderek yaygınlaştığını gözlemledikçe, mevcut sistemin adaletsiz ve sürdürülemez olduğu açıkça ortaya çıkmaktadır. Bu farkındalıktan hareketle, daha adil ve sürdürülebilir bir küresel ekonomik sistemin kurulmasını kolaylaştırmak üzere tasarlanmış üstün bir alternatif; bir vicdan para birimi yaratmanın ahlaki bir yükümlülük olduğu kabul edilmektedir.

3.1. Neden Manna?

Hedge for humanity vakfına göre tarih boyunca insanlar, en yoksul ve en talihsiz üyelerinin bile temel ihtiyaçlarının karşılanacağı bir dünyayı tartışmıştır. İnsan onuru kavramı ve evrensel refah arzusu, çok sayıda derin efsanenin, sanatsal şaheserin ve etik felsefenin doğuşunda katalizör görevi görmüştür. Bankasız nüfusun yaygınlığı, yaygın yoksulluk ve belirgin ekonomik eşitsizlik ile karakterize edilen çağdaş dünyada, tüm bireylerin hayatta kalmasını sağlamak ve gelecek nesiller için ekonomik fırsatları genişletmek için hem gerekli kaynaklar hem de teknolojik yetenekler mevcuttur. Bu, blok zinciri teknolojisinin kullanılması ve temel insan hakkı olan temel gelir üzerine kurulu yeni bir parasal sistemin bilinçli bir şekilde tasarlanmasıyla gerçekleştirilebilir (People's Currency Foundation, 2017: 2).

2021 yılının başlarında Hedge for Humanity 175.065\$ tutarında bir bağış toplayarak, bu sistemin inşası için ciddi bir fon geliri elde etmiştir. O zamandan beri, yönetim kurulu bu fonların en iyi nasıl tahsis edileceği ve kullanılacağı konusunda strateji geliştirmektedir. Genel olarak, bağış genel giderler için önemli bir kaynak sağlamakta ve vakfın projelerine ve misyonlarına daha fazla odaklanmasını mümkün kılmaktadır (Humanity, 2024).

3.1.1. Mana Girişimine Göre Problemin Kaynağı

Teknik dokümanın yazıldığı 2017 yılında, 62 kişinin dünya servetinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu kanıtlanabilir bir gerçekken, aynı zamanda küresel nüfusun neredeyse yarısının- üç milyardan fazla insanın- günde 2.50 dolardan daha az bir gelire yaşadığı da aynı derecede doğrudur. Küresel nüfusun en az %80'inin günde 10 dolardan daha az bir gelire geçindiği tahmin edilmektedir. Refahtaki bu büyük eşitsizlik, derin bir ahlaki kaygı konusudur (People's Currency Foundation, 2017). Oxfam'a göre de 2024 yılı itibarıyla dünya nüfusunun %1'i toplam servetini %95'inden fazlasına sahiptir. Coğrafi eşitsizlikler ise gözle görülebilir bir hal

almaya başlamıştır. Yine Oxfam'a göre dünyanın güney yarım küresi nüfusun %79'unu oluşturuyorken, toplam servetin ise yalnızca %31'ine sahiptir (OXFAM, 2024).

Birleşmiş Milletlere göre ise ülkeler arası küresel eşitsizlik 1820'li yıllardan itibaren ilk defa 1990'lı yıllarda düşmeye başlarken, yeni eşitsizlik trendi ise ülke içinde meydana gelmektedir. BM'e göre en zengin 26 kişi dünya nüfusunun yarısının sahip olduğu kadar servete sahiptir. 1990'lı yıllardan itibaren küresel servetin büyük kısmına sahip olan azınlık nüfus, ekonomik gelişimden çok daha fazla pay alarak servet eşitsizliğinin artmasına neden olmuştur (UN, 2024).

Pragmatik bir bakış açısıyla, küresel nüfusun çoğunluğunu küresel tüketim ekonomisine aktif katılımcılar olarak entegre etme konusunda medeniyetin derin bir başarısızlığına işaret etmektedir. Bu durum, dünya nüfusunun çoğunluğunun küresel tüketim ekonomisine aktif katılımcılar olarak dahil edilmesini sağlama konusunda küresel uygarlığımızın acınacak bir başarısızlığını temsil etmektedir. Bu durum, hem zenginlerin hem de yoksulların yararına daha kârlı bir şekilde dağıtılabilecek kaynakların kötü bir şekilde tahsis edilmesinin acıklı bir örneğidir. Yaygın bir finansal kaynak eksikliği, bazıları son derece tehlikeli olan çok sayıda zararlı toplumsal sonuç doğurmaktadır (People's Currency Foundation, 2017).

3.1.2. Manna'ya Göre Problemin Çözüm Yöntemi

Hedge for humanity Vakfı, giderek daha da belirginleşen ekonomik eşitsizlik sorununu ve bunun sonuçlarını ele almak için bir yanıt geliştirdi. Vakıf, Manna olarak adlandırılan ve evrensel bir insan hakkı olarak dolaşıma sokulan alternatif bir para birimi geliştirmiş olup, para biriminin yeni birimleri oluşturulduğunda ve dağıtıldığında herkes için eşit erişim sağlamaktadır. Manna'nın doğal tasarımı, ekonomi ve toplum içinde dengeleyici bir faktör olarak işlev gören ve böylece ekonomik eşitsizlikle ilişkili riskleri azaltan enflasyonist bir mekanizma içermektedir (People's Currency Foundation, 2017).

Manna olarak bilinen söz konusu para birimi, çağdaş küresel finans sistemindeki hakim para birimlerinden farklı bir şekilde işlemektedir. Bu para birimleri öncelikle kâr amacı güden bankacılık sistemi aracılığıyla isteğe bağlı krediler olarak verilirken, Manna isteğe bağlı olmayan bir para ihracı sistemi kullanmaktadır. Bu yaklaşım, para arzına erişimde yolsuzluk ve kayırmacılığı önlemek için tasarlanmıştır. Manna'nın tahsisi, evrensel bir temel gelir sübvansiyonu yoluyla gerçekleşir ve dünya çapındaki tüm bireyler için evrensel erişilebilirliğini ve satın alınabilirliğini sağlar. Bu hak, özgürce nefes almanın evrensel ve devredilemez hakkının altında yatan ilkeye benzer şekilde, hayatta kalmak için temel kaynaklara yönelik temel insan hakkına dayanmaktadır. Para, medeni varoluş için gerekli olan maddi olmayan bir değer temsili olarak tanımlanmaktadır. Ekonomik terimlerle ölçüldüğünde, bir insanın içsel değeri, üretken çalışma veya sermaye yatırımı yoluyla elde edilen ekonomik değerden daha az olmasına rağmen, bir insanın içsel değeri ihmal edilebilir değildir. Geçerli para sistemi bu temel ilkeyi yansıtmalıdır (People's Currency Foundation, 2017).

Tartışılmakta olan çözümün bir diğer unsuru da, bu tür bir gelire ihtiyaç duymayan varlıklı bireyler tarafından UBI olarak alınan paranın hayır kurumlarına veya ihtiyaç sahibi bireylere otomatik olarak aktarılmasıdır. Bu, Manna alıcıları, vericileri ve kullanıcıları için kullanıcı dostu olacak şekilde tasarlanmış çevrimiçi bir platform olan Mannabase'e entegre edilecek teknolojik bir çerçeve olan akıllı sözleşmelerin uygulanması yoluyla kolaylaştırılabilir. Mannabase platformu, herhangi bir miktarda, herhangi bir zamanda ve kullanıcı tarafından seçilen herhangi bir sayıda veya düzeyde demografiye hitap ederek hedeflenen doğrudan bağış için kapsamlı bir çözüm olarak işlev görmeye hazırdır ve böylece etkili fedakarlığı kolaylaştırır (Manna, 2025).

Manna UBI'nin doğrulanmış alıcılara dağıtılması, coğrafya, yaş ve ekonomik durum gibi çeşitli kriterlere göre segmentlere ayrılabilen para birimini ve platformun kullanıcı tabanını önemli ölçüde genişletme potansiyeline sahiptir. Bu yaklaşım, hediye veren bireylerin hayırsever katkılarını en çok ihtiyaç duyduklarını veya desteklerini hak ettiklerini düşündükleri gruplara tam olarak hedeflemelerini sağlar. Çocukların da yetişkinliğe ulaştıklarında açabilecekleri Mannabase cüzdanlarına temel gelir dağıtımları ve hayırsever hediyeler için uygun olmaları önerilmektedir.

Manna para birimi ağı merkezi olmayan, açık kaynaklı, eşler arası teknolojiyi kullanır, çoğu ülkede yasaldır ve vatandaşları tarafından kullanılmasını engellemek isteyebilecek otoriter hükümetler tarafından kolayca kapatılamaz veya engellenemez. Manna, hem teknolojik hem de sosyo-ekonomik yapısı ve etkisi bakımından dünya insanlarını güçlendirmektedir. Bu yeni alternatif para birimi, 21. yüzyılda ve sonrasında servet eşitsizliği sorununun çözümünde bulmacanın önemli bir parçası olabilir. Manna para birimi ağı merkezi

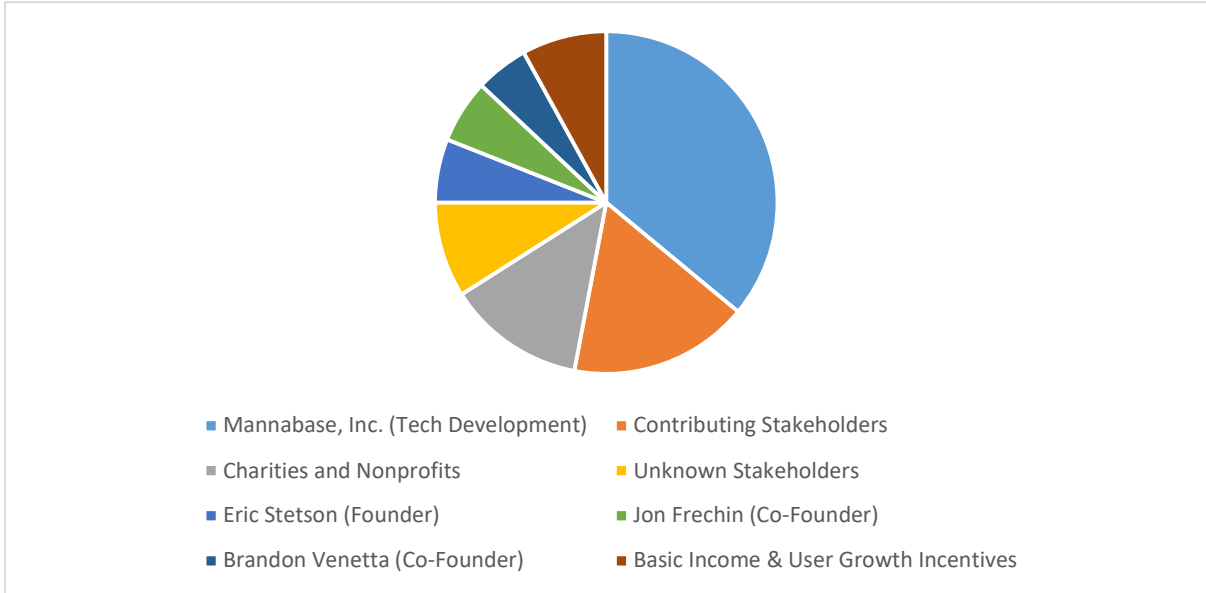
olmayan, açık kaynaklı, eşler arası teknolojiyi kullanır, çoğu ülkede yasaldır⁹ ve vatandaşları tarafından kullanılmasını engellemek isteyebilecek otoriter hükümetler tarafından kolayca kapatılmaz veya engellenemez. Manna, hem teknolojik hem de sosyo-ekonomik yapısı ve etkisi bakımından dünya insanlarını güçlendirmektedir. Bu yeni alternatif para birimi, 21. yüzyılda ve sonrasında servet eşitsizliği sorununun çözümünde bulmacanın önemli bir parçası olabilir (People's Currency Foundation, 2017).

3.1.3. Ekonomik Model

Manna dağıtımı öncelikle evrensel bir temel gelir sübvansiyonu olarak uygulanmakta olup, dünya çapında kayıt yaptıran ve bir doğrulama sürecini başarıyla tamamlayan ve böylece benzersiz insan kimliğini kanıtlayan herhangi bir birey tarafından kullanılabilir. Kurumsal varlıkların UBI almaya uygun olmadığını belirtmek önemlidir. Mannabase platformu, Manna temel gelirin haftalık olarak dağıtılmasını kolaylaştırmakta ve bu amaçla web tabanlı cüzdanlar kullanmaktadır. Doğrulan her birey, haftalık olarak dağıtılan toplam miktardan eşit pay alma hakkına sahiptir.

Şekil 2'de \$Manna dolaşım arzı bulunmaktadır ve bu veriye göre arzın %36'sı teknik gelişim için ayrılmıştır. Dolaşımın %17'si stake ödülleri, %13'ü yardım faaliyetlerine, %15'i Eric Stetson ve Brandon Venetta isimli kuruculara ayrılmıştır. Kullanıcılarına dağıtılacak arz oranı ise %8 olarak belirlenmiştir (People's Currency Foundation, 2017)

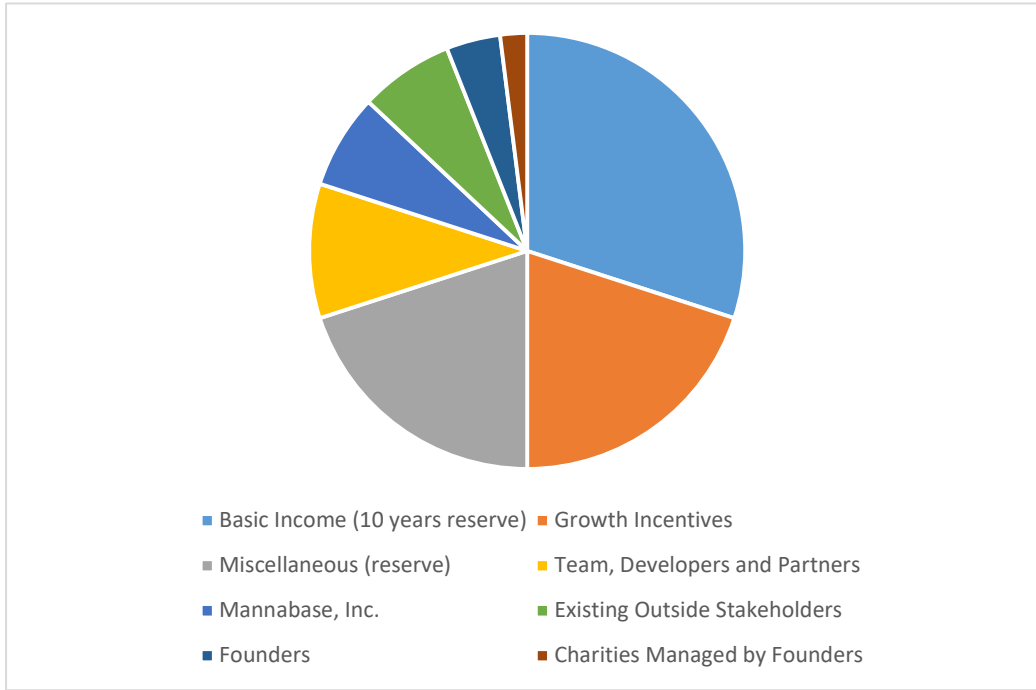
Şekil 2. \$Manna Dolaşım Arzı(&)

Kaynak: Manna Teknik Whitepaper'dan oluşturulmuştur

Şekil 3'te ise dolaşımdaki arzın yıllar itibarıyla sahip olacağı miktar görülmektedir. Kuruluş aşamasında %8 olan kullanıcı hak edişleri 2027 yılı itibarıyla %30'a çıkacağı öngörülmektedir. Manna platform bazlı büyüme için arzın %20'sini teşvik olarak kullanmayı planlamaktadır. Kullanıcı sayısı ve olası büyüme senaryolarında yaşanabilecek aksaklıklar için ise arzın %20'si ayrılırken, %10'u ise takım ve olası işbirlikleri için belirlenmiştir (People's Currency Foundation, 2017).

Şekil 3. 2027 Yılına Kadar Öngörülen \$Manna Dolaşım Arzı

Kaynak: Manna Whitepaper'dan Oluşturulmuştur

Manna\$ arzı ve tokenin basıldığı ağ belli olmasına rağmen henüz merkezi/merkeziyetsiz borsalarda alım-satım işlemine uygun değildir. Bunun en temel nedeni ise tokeni değerli kılacak olan likiditenin henüz oluşturulamamış olmasıdır. Mannabase platformuna göre "Manna'nın satışı, Manna DAO'suna, topluluğa ve likidite listelemek ve oluşturmak için borsalara bağlıdır. Borsalar Manna'yı listelediğinde, bu bilgi topluluğa duyurulacak ve paylaşılacaktır" (Manna, 2025).

3.1.3. Teknoloji

Grantcoin'in yaratılışı, Bitcoin'in iyi incelenmiş ve popüler bir dalı olan Peercoin'in bir modifikasyonuna kadar izlenebilir. Bir yeniden markalama çalışmasının ardından, Manna adı altında piyasaya sürülmüş, ancak coin'in altında yatan blok zinciri değişmeden kalmıştır. Bu blok zinciri SHA-256 iş kanıtı madenciliği tarafından desteklenmektedir. Peercoin kod tabanının proof-of-stake özelliği Manna'da devre dışı bırakılmıştır; ancak, ekonomik model üzerindeki etkisinin ve staking ödülleri için hayırsever amaçlar için kullanılabileceği yöntemlerin kapsamlı bir şekilde incelenmesine bağlı olarak, gelecekte potansiyel uygulama için kod tabanında tutulmuştur (Manna, 2025).

Blockchain'de işlemlerin onaylanması için proof-of-stake ve proof-of-work yöntemleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Erken dönem blok zinciri ağları, İş İspatı (PoW) mekanizmasına dayalı olarak geliştirilmiştir. Genel olarak, PoW tabanlı bir blok zinciri ağındaki düğümler, her düğümün önerdiği yeni blok için bir nonce (daha önce kullanılmış numara) bulması gereken bir çözüm arama sürecine katılarak fikir birliğine varır. PoW'da katılımcılar, doğru nonce'yi ilk bulan olmak için birbirleriyle rekabet ederler. Proof-of-stake mekanizması ise (Hisse bazlı) lider seçim süreciyle, bir düğümün lider olarak seçilme şansı artık hesaplama gücüne bağlı değildir ve bu nedenle PoS mekanizmalarının enerji tüketimi PoW'ye kıyasla önemli ölçüde azalır. Ayrıca, madenciler tarafından önerilen birçok farklı blok olduğu için, PoW ağları güvenliği sağlamak amacıyla blok oluşturma ve işlem onaylama hızlarını nispeten düşük sabit oranlarda tutar. Buna karşılık, PoS mekanizmalarında her turda yalnızca bir blok oluşturulduğundan, blok oluşturma ve işlem onaylama hızları genellikle çok daha yüksektir ve bu nedenle PoS mekanizması son zamanlarda popüler olmaya başlamıştır (Nguyen vd, 2019: 1-2).

Kuruluş, 2018 yılında Ethereum'un bazı işlevlerini kendi blok zincirine dahil ederek daha gelişmiş, zengin özelliklere sahip bir kod tabanına geçmeyi planlamış ve hayata geçirmiştir. Ayrıca, Ethereum'un teknolojik yeteneklerinin Manna blok zinciri ile entegrasyonunu kolaylaştırmak için bir API geliştirme olasılığı şu anda müzakere edilmiştir. Piyasa değerine göre ikinci en büyük kripto para birimi olan Ethereum (Bitcoin'in 2 trilyon\$ değerine kıyasla 9 Mayıs Ocak 2025 itibarıyla yaklaşık 280 milyar\$ tahmini değeriyle), bu teknolojik ilerlemenin önemli bir örneğidir (CMC, 2025).

Ethereum'un akıllı sözleşmeler teknolojisi, karmaşık işlemlerin ihracı, dağıtımı ve yürütülmesi için algoritmik kurullarla tokenlerin yönetişimini kolaylaştırmaktadır. Bu özelliklerin Manna projesinin gereksinimlerine çok uygun olduğu açıktır.

Blok zincirleri, depoladıkları verilerin ve gerçekleştirdikleri hesaplamaların güvenliğini, ademi merkezietini ve şeffaflığını sağlar. Bununla birlikte, ölçeklenebilirlik, yani mevcut hesaplama kaynaklarını artırarak performansı artırma yeteneği ise ana zayıflık noktasını oluşturmaktadır. Bu sorun temel olarak yeni blokların nasıl üretileceğini belirleyen mutabakat protokolünden kaynaklanmaktadır, çünkü genellikle açık ve ücretsiz olduğu için ağı izinsiz blok zincirlerine katılabilen ve yanlış bloklar oluşturmaya çalışabilecek kötü niyetli aktörlerden korumak zorundadır. Bu durum blok zinciri trilemması adı verilen ve merkezietizlik, güvenlik ve ölçeklenebilirlikle ilgili bir soruna yol açar: merkezietiz bir blok zinciri güvenlidir ancak iyi ölçeklenemez. Daha iyi ölçeklendirilebilen bir çözümün ademi merkezietizlikten ödün vermesi gerekebilir ve böylece güvenlik seviyesi düşer. Ölçeklenebilirliği geliştirmek için alternatif bir yol, zincir dışı yürütülen işlemlere dayanan Katman 2 teknolojilerinin benimsenmesidir, yani bir blok zinciri işlemi içinde yürütülmezler, ancak güvenliklerini, doğruluklarını ve denetlenebilirliklerini garanti etmek için yine de blok zincirine güvenirlir. Katman 2 teknolojilerinin temel amacı, blok zincirinin sunduğu güvenlik ve ademi merkezietizlikten ödün vermeden blok zincirine dayalı bir uygulamanın veya sistemin ölçeklenebilirliğini ve/veya gizliliğini iyileştirmektir (Tortola vd., 2024, ss. 289-290).

Manna da benzer kaygılar nedeniyle 2024 yılında en büyük katman 2 projelerinden olan Optimism ağına taşınarak hem işlem maliyetlerini düşürmüş hem de merkezietizlikten ödün vermemiştir (Humanity, 2024).

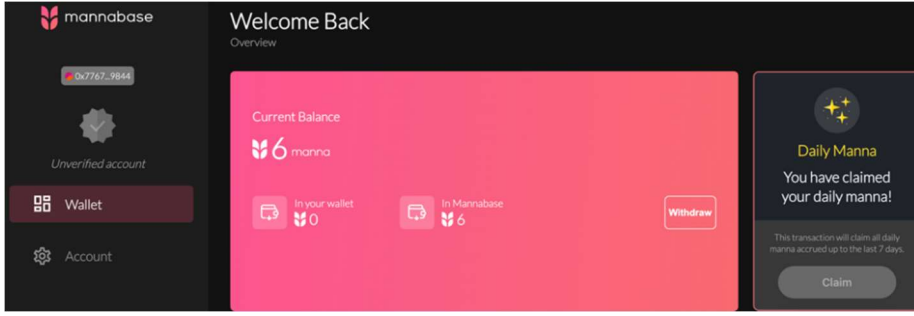
3.1.4. Mannabase Platformu

Mannabase'in temelinde yatan kavram, kripto para hareketine evrensel katılımın dünya genelindeki tüm bireyler için bir olasılık olması gerektiği fikrine dayanmaktadır. Önerilen çözüm, düzenli aralıklarla kullanıcı dostu ve platform üzerinden erişilebilen web tabanlı cüzdanlara dağıtılan Manna para birimi biçiminde evrensel bir temel gelir sağlanmasıdır. Kripto para sektörüne yaygın katılımı kolaylaştırmak amacıyla Mannabase, para birimini katılmayı seçen tüm bireylere temel bir hak olarak dağıtmakla kalmayacak, aynı zamanda işlemlerin kolaylaştırılması için sezgisel ve kullanıcı dostu bir arayüz de sunacaktır (Manna, 2025).

Mannabase kullanıcı deneyimi, sadece bir e-posta adresinin girilmesini gerektiren son derece basit bir kayıt formu ile başlar. Girilen e-posta adresinin benzersiz olduğunun tespit edilmesi durumunda, yeni kullanıcıdan adresin kendisine ait olduğunu e-posta yoluyla teyit etmesi istenecek ve bir kullanıcı adı ve şifre seçmeye davet edilecektir. Onay üzerine, kullanıcı bir "gösterge tablosu" sayfasına yönlendirilecek ve burada Manna cüzdan bakiyesinin şu anda sıfır olduğu bilgisi sunulacaktır. Daha sonra Manna temel gelirinin dağıtımı için kaydolmaya davet edileceklerdir. Kullanıcının bunu sosyal medya veya diğer kanallar aracılığıyla tanıdıklarıyla paylaşmasına olanak tanıyan bir yönlendirme bağlantısı sağlanacaktır. Kontrol panelinde Mannabase'e yönlendirilen yeni kullanıcıların sayısı, Manna temel geliri için onaylanan yönlendirilenlerin sayısı ve UBI dağıtımı için de onaylanmaları halinde yönlendirenin yönlendirme bonusu olarak almaya hak kazandığı Manna miktarı görüntülenecektir (People's Currency Foundation, 2017).

Yeni kaydolmuş bir kullanıcıdan, benzersiz kimliğini doğrulamak için bir doğrulama sürecini tamamlaması istenecektir. Başarılı kimlik doğrulamasının ardından kullanıcı, kazanılan yönlendirme bonuslarına ek olarak Mannabase cüzdanına haftalık Manna temel geliri yatırmaya başlayacaktır. Her kullanıcıya, geçtiğimiz yıl içinde programa yönlendirdiği her onaylı UBI alıcısı için, temel gelir olarak aldığı miktarla aynı miktarda Manna yönlendirme primi verilir. Bunu örneklemek için, beş onaylı yönlendirmesi olan bir kullanıcıyı ele alalım; bu kullanıcı, hiç yönlendirmesi olmayan bir kullanıcının alacağı haftalık Manna miktarının altı katını alacaktır. Ayrıca, yeni bir kullanıcının geçerli bir yönlendirme bağlantısı veya kodu kullanarak kaydolması durumunda, temel gelir dağıtımına ek olarak %50 bonus alacaktır. Bu bonusun, yönlendirme sistemine katılımdan elde edilen finansal avantajı sınırlandırmak amacıyla, her yönlendirme veya kayıt işleminin gerçekleşmesini takiben yalnızca bir yıllık bir süre için dağıtıldığına dikkat etmek önemlidir (Manna, 2025).

Şekil 4. Manna Uygulaması Kullanıcı Arayüzü

Kaynak: Mannabase Platformu

3.1.5. Dolandırıcılıkla Mücadele Yöntemi

Herhangi bir Evrensel Temel Gelir programı için temel teknolojik husus, birden fazla takma ad kullanan aynı kullanıcılar tarafından yapılan hileli kayıtların aksine, UBI için kayıt yaptıran bireylerin gerçek insanlar olduğunu tespit etmek için güvenilir bir 'İnsanlık Kanıtı' sisteminin geliştirilmesidir. "Sybil saldırıları" olarak bilinen dolandırıcılık faaliyetleriyle mücadele etme gerekliliği, Manna'nın ve diğer tüm hükümet dışı temel gelir programlarının başarısı için çok önemlidir, çünkü bu programlar bireylerin gerçekliğini doğrulamak için kimlik belgelerinin uygulanmasına güvenemez.

Grantcoin pilot çalışması sırasında, programa katılımı doğrulama seçeneği deneklere sunulmuş ve bunu cep telefonu ya da devlet tarafından verilen fotoğraflı bir kimlik kullanarak yapma imkanı sağlanmıştır. Çok az sayıda kişi kimlik doğrulama yöntemini tercih etti ve bazıları kuruluş tarafından kimlik hırsızlığı potansiyeli ile ilgili endişelerini dile getirdi. Bu noktada, dolandırıcılıkla mücadele stratejisi iki hususa dayanmaktadır:

Birincisi, İnternet Protokolü Üzerinden Ses (VOIP) veya sabit hat yerine fiziksel bir cep telefonuna ihtiyaç duymaktır. Birden fazla VOIP numarası oluşturmak basit ve maliyetsiz bir işlemdir ve birçok kişi, ikamet ettikleri yer ve iş yerleri gibi birden fazla sabit hatta sahiptir. Ancak, insanların çoğunun yalnızca bir cep telefonu vardır. İkinci olarak, sistemi atlatmak isteyen bireylerin birden fazla SIM kart ya da tek kullanımlık cep telefonu temin ederek birden fazla birey varmış yanılsaması yaratma ihtimali bulunmaktadır. Manna temel geliri alan her bir kişiye dağıtılan ekonomik değerin nispeten küçük olması nedeniyle bu durumun şu an için bir sorun teşkil etmesi pek olası değildir. Ancak Manna'nın değeri katlanarak arttıkça, bu sorunun gelecekte daha belirgin hale geleceği tahmin edilmektedir. Bunu ele almak için, gönderilen bir cep telefonu numarasının, yalnızca Manna kaydı için kullanılan bir cep telefonu numarası yerine, onu satın alan aynı kişi tarafından gerçekten kullanılan bir telefonla ilişkili olup olmadığını tespit etmek için ikincil algoritmik yöntemler uygulanmıştır (People's Currency Foundation, 2017).

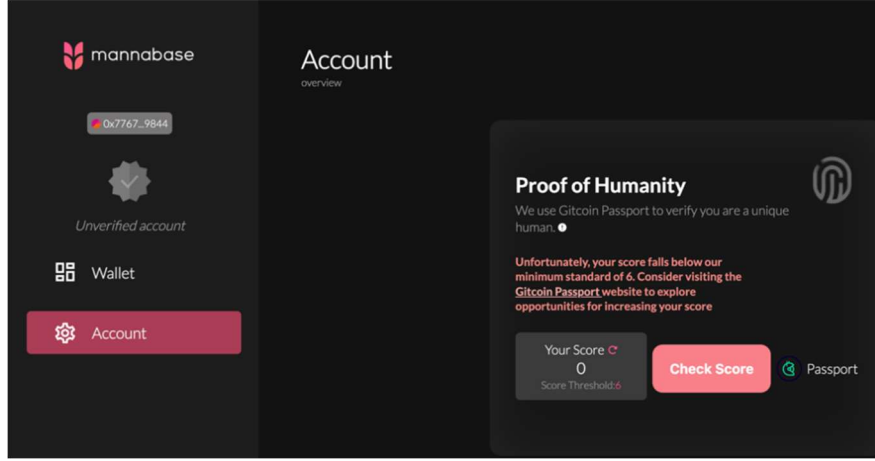
Manna pilot çalışması sırasında sahtekarlıkla mücadele için yukarıda bahsi geçen yöntemleri kullansa da merkezileşmiş anlamda ilk çaba Gitcoin Passport uygulamasına geçilmesi ile başlamıştır. Şekil 5'te Manna uygulamasına ait insanlık kanıtı arayüzü bulunmakta ve tüm kullanıcıların bu arayüzü başarılı bir şekilde geçmesi gerekmektedir. Başarı kriteri olarak talep edilen Gitcoin Passport 6.0 skoru ise standart kullanıcıların kolaylıkla sahip olabileceği bir düzeyi oluşturmaktadır (Humanity, 2024).

Gitcoin Passport ise çevrimiçi toplulukların çığır açan yeniliklerin ve tabandan gelen hareketlerin arkasındaki itici güç olduğu bir çağda, bu alanların güvenilirliğini ve bütünlüğünü sağlamak için oluşturulmuş bir uygulamadır. Discourse, web3 meraklıları, geliştiriciler ve düşünce liderleri arasında canlı topluluk tartışmaları için bir yuva sağlayarak merkezi olmayan yönetim için önde gelen bir platform olarak ortaya çıkmıştır. Ancak, tüm dijital toplanma alanları gibi Discourse forumları da Sybil saldırılarına ve kötü niyetli botların faaliyetlerine karşı bağışık değildir. Gitcoin Passport tam olarak bu konuda devreye girerek, toplulukları Sybil'lerden ve botlardan koruyan kullanıcıyı kolay kimlik yönetimi araçları için önde gelen çözümü sunmaktadır. Gitcoin, forum yöneticilerinin, üyelerin gizliliklerinden ödün vermeden çevrimiçi güvenilirlik ve itibar oluşturmalarına olanak tanıyan sağlam bir güvenlik altyapısını zahmetsizce katmanlandırabilecekleri bir uygulamadır (Casey, 2023).

Gitcoin Passport, sybil direncindeki kanıtlanmış geçmişinden yararlanarak Discourse forumları için özel olarak tasarlanmış bir eklenti geliştirmiştir. Eklenti, yöneticilerin, kullanıcıların "Damga" olarak bilinen bir dizi dijital kanıttan toplanan Passport puanlarına dayalı olarak güven ve erişim eşikleri belirlemelerine olanak tanır. Özellikle, entegrasyon aşağıdakileri mümkün kılar: Bir hesap oluşturmak için belirli bir eşğin üzerinde bir

puan gerektirme konulara yanıt vermek için belirli bir eşiğin üzerinde puan gerektirme, konu oluşturmak için belirli bir eşiğin üzerinde puan gerektirme. Tüm bunlar kademeli bir erişim sistemi oluşturarak yalnızca doğrulanmış insanların forumun yönetimine katkıda bulunmasını sağlar ve böylece topluluk etkileşimlerinin kalitesini ve güvenliğini korumuş olacaktır (Casey, 2023).

Şekil 5. Manna Uygulaması İnsanlık Kanıtı Arayüzü

Kaynak: Mannabase Platformu

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada, blok zinciri teknolojisinin sosyal politika uygulamaları üzerindeki etkisi, özel olarak Manna merkeziyetsiz Evrensel Temel Gelir (UBI) girişimi çerçevesinde ele alınmıştır. Yapılan incelemelere göre, Manna gibi projeler, klasik refah sistemlerinin karşılaştığı bürokratik hantallık, hedefleme hataları ve damgalanma sorunlarına alternatif bir çözüm olarak umut vaat etmektedir. Ancak, teknolojik altyapı ve finansal sürdürülebilirlik konularındaki eksiklikler, bu umutları henüz tam anlamıyla gerçeğe dönüştürememiştir.

Manna, evrensel temel gelir fikrini radikal bir biçimde yeniden düşünerek dijital dünyaya entegre etmeyi hedeflemiştir. Proje, kimlik doğrulamasını Gitcoin Passport gibi merkeziyetsiz ve şeffaf sistemler üzerinden yaparak, kullanıcıların gerçek insanlar olduğuna dair kanıt sunmasını istemekte, böylece Sybil saldırılarına karşı savunma geliştirmektedir. Ancak bu sistem, teknik bilgi ve dijital okuryazarlık gerektirdiğinden dolayı, yoksullukla mücadelede hedeflenen kitle olan dijital dışlanmış bireylerin önemli bir kısmına erişememektedir. Bu durum, teknolojik kapsayıcılık ilkesinin hâlâ ciddi bir eksiklik barındırdığını göstermektedir.

Manna'nın amacı, sadece gelir dağıtımını değil, aynı zamanda bu geliri tamamen merkeziyetsiz bir şekilde, kullanıcılar arasında güvene dayalı, teşvik odaklı ve programlanabilir biçimde dağıtmaktır. Bu bağlamda, Ethereum ve Optimism gibi blok zinciri ağlarında yapılan teknik geçişler önemli avantajlar sunmuştur. İşlem maliyetlerinin düşürülmesi ve ölçeklenebilirliğin artırılması gibi gelişmeler, sistemin uzun vadeli uygulanabilirliğine katkı sunmaktadır. Ancak sistemin karşılaştığı likidite eksikliği, token olan Manna\$'ın piyasalarda serbest şekilde işlem görememesine neden olmakta; bu da kullanıcılar açısından motivasyon kaybına yol açmaktadır.

Projenin dağıtım modeli incelendiğinde, katılımcılar arasında yönlendirme teşvikleri gibi gelir artırıcı mekanizmalar oluşturulması dikkat çekmektedir. Bu yöntem, ağı büyütme adına etkili bir strateji gibi görünse de sistemin temel hedefi olan şartsız ve eşitlikçi gelir dağıtım ilkesiyle çelişebilecek bir yapıya da dönüşme riski taşımaktadır. Ödülün büyüklüğü ile yönlendirme sayısı arasındaki korelasyon, dezavantajlı bireylerin sistemden daha az yararlanmasına neden olabilmektedir. Bu noktada, yapının sosyal adalete ne ölçüde hizmet ettiği tartışmalıdır.

Manna girişimi teorik olarak, klasik devlet destekli UBI modellerine göre daha düşük idari maliyetlerle çalışabilecek bir sisteme sahiptir. Blok zinciri, işlemlerin hem kayıt altına alınmasını hem de şeffaf bir şekilde izlenmesini sağlamaktadır. Bu yönüyle, geleneksel refah sistemlerine yöneltilen “fonların kötüye kullanımı” eleştirisine bir alternatif sunmaktadır. Ancak, şeffaflık ve denetim sağlansa da, Manna\$'ın değer kazanması ve ekonomik etki yaratabilmesi için yeterli talep ve kabul düzeyine ulaşamamıştır.

Projenin arkasında yatan etik ve felsefi yaklaşım, oldukça kapsayıcı ve insan odaklıdır. Özellikle ekonomik eşitsizliklerin temel nedenlerini sorgulayan ve bu eşitsizlikleri yeni bir parasal sistem aracılığıyla dönüştürmeye çalışan Manna, paranın doğasını sosyal bir icat olarak yeniden tanımlamaktadır. Bu çerçevede, para üretimi ve dağıtımını sınıfsal ya da devlet merkezli yapılar yerine birey merkezli ve katılımcı mekanizmalarla gerçekleştirme iddiası, sadece teknik değil aynı zamanda ideolojik bir duruşu da yansıtmaktadır.

Manna, küresel eşitsizliklerin sadece ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal ve politik istikrarsızlıklara yol açtığını savunarak, UBI sisteminin barışçıl ve sürdürülebilir bir küresel ekonomi için elzem olduğunu vurgulamaktadır. Bu yönüyle, projenin hedef kitlesi yalnızca yoksullar değil, aynı zamanda gelecekteki potansiyel toplumsal krizleri önlemek isteyen tüm aktörlerdir. Bu bakış açısı, UBI'nin sadece bir yardım değil, aynı zamanda bir önleyici sosyal yatırım aracı olarak düşünülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Ancak projenin ulaştığı aşama, bu iddiaların henüz pratikte karşılık bulamadığını da ortaya koymaktadır. Dijital bölünme, piyasa uyumsuzluğu, hukuki belirsizlikler ve kripto varlıkların volatilitesi, Manna'nın hedeflerine ulaşmasında ciddi engeller oluşturmaktadır. Özellikle kripto paraların yasal konumunun ülkeden ülkeye değişmesi ve kullanıcı güvenliğine dair oluşan endişeler, projenin benimsenmesini zorlaştırmaktadır.

Manna girişiminin sahip olduğu en dikkat çekici yenilik, kullanıcılarının yalnızca tüketici değil aynı zamanda sistemin tasarımcısı ve yöneticisi haline gelmelerine olanak tanınmasıdır. Açık kaynaklı yapısı, DAO (merkeziyetsiz otonom organizasyon) mekanizması ve akıllı sözleşmelerle yapılandırılan gelir dağıtım sistemi, bireyleri sadece alıcı konumundan çıkarıp karar verici aktör konumuna da taşımaktadır. Bu durum, klasik refah sistemlerinden oldukça farklı, daha demokratik ve katılımcı bir sosyal politika anlayışının dijital ortamda mümkün olabileceğini göstermektedir.

Sonuç olarak, Manna projesi, teknolojik imkanlar ve sosyal politika hedefleri arasında yeni bir köprü kurma girişimidir. Her ne kadar şu an için bazı teknik ve yapısal sorunlarla mücadele ediyor olsa da, bu tür projeler, geleceğin sosyal güvenlik ağlarının merkeziyetsiz, şeffaf ve birey merkezli yapılara dönüşebileceği ihtimalini güçlendirmektedir. Blok zinciri tabanlı UBI uygulamaları, yalnızca ekonomik yoksunluğu değil, aynı zamanda bireylerin özerklik ve katılım taleplerini de karşılamayı hedeflemektedir. Bu bağlamda Manna, yalnızca bir gelir aktarım projesi değil, aynı zamanda toplumsal dönüşüm arayışının dijital çağdaki bir yansımasıdır.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Akademik İzdüşüm Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Destek ve Teşekkür: Bu araştırmanın hazırlanmasında herhangi bir kurumdan destek alınmamıştır.

Katkı Oranı Beyanı: Araştırmanın tüm süreci makalenin beyan edilen tek yazarı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yapay Zeka Kullanım Beyanı: Bu çalışmanın araştırma, analiz ve yazım süreçlerinde herhangi bir yapay zeka aracı kullanılmamıştır.

KAYNAKÇA

- Avanceña, A. L., Miller, N., DeLuca, E. K., Iott, B., Mauri, A. I., Eisenberg, D., & Hutton, D. W. (2022). Estimation of Potential Deaths Averted From Hypothetical US Income Support Policies. *Jama Health Forum*, 3(6), 11. <https://doi.org/10.1001/jamahealthforum.2022.1537>
- Casey, L. (2023, Ekim 19). *How to protect your Discourse Forum from bots and Sybils with Gitcoin Passport | Gitcoin Blog*. Our Blog. <https://gitcoin.co/blog/protect-discourse-forum-from-bots-sybils-with-gitcoin-passport>
- Chrisp, J., Pulkka, V.-V., & García, L. R. (2020). Snowballing or Wilting? What Affects Public Support for Varying Models of Basic Income? *Journal of International and Comparative Social Policy*, 36(3), 223-236. <https://doi.org/10.1017/ics.2020.28>
- CMC. (2025, Mayıs 9). *Cryptocurrency Prices, Charts And Market Capitalizations*. CoinMarketCap. <https://coinmarketcap.com/>
- CoinLab. (2024, Ekim 12). *Exploring the Potential of Crypto-Based Universal Basic Income (UBI)*. Binance Square. <https://www.binance.com/en/square/post/919726>
- Collier, L. (2020). *Universal Basic Income* (30). CQ Press. <https://doi.org/10.4135/cqresrre20200306>
- C. T. Nguyen, D. T. Hoang, D. N. Nguyen, D. Niyato, H. T. Nguyen and E. Dutkiewicz. (2019), "Proof-of-Stake Consensus Mechanisms for Future Blockchain Networks: Fundamentals, Applications and Opportunities," in *IEEE Access*, vol. 7, pp. 85727-85745.
- Courtin, É., Kim, S., Song, S., Yu, W., & Muennig, P. (2020). Can Social Policies Improve Health? A Systematic Review and Meta-Analysis of 38 Randomized Trials. *Milbank Quarterly*, 98(2), 297-371. <https://doi.org/10.1111/1468-0009.12451>
- Dermont, C., & Weisstanner, D. (2020). Automation and the future of the welfare state: Basic income as a response to technological change? *Political Research Exchange*, 2(1), 1757387.
- Gentilini, U., Grosh, M., Rigolini, J., & Yemtsov, R. (Ed.). (2020). *Exploring universal basic income: A guide to navigating concepts, evidence, and practices*. World Bank Group.
- Ghuman, U. (2022). A Policy Review of the SEED (Stockton Economic Empowerment Demonstration) Project: Is the Devil in the Details? *International Journal of Community Well-Being*, 5(4), 819-830. <https://doi.org/10.1007/s42413-021-00145-3>
- Gibson, M., Hearty, W., & Craig, P. (2020). The Public Health Effects of Interventions Similar to Basic Income: A Scoping Review. *The Lancet Public Health*, 5(3), e165-e176.
- Guerrero, J., Chapman, A. C., & Verbič, G. (2019). Decentralized P2P Energy Trading Under Network Constraints in a Low-Voltage Network. *Ieee Transactions on Smart Grid*, 10(5), 5163-5173. <https://doi.org/10.1109/tsg.2018.2878445>
- Hamilton, L., Despard, M., Roll, S., Bellisle, D., Hall, C. A., & Wright, A. (2021). Does Frequency or Amount Matter? Testing the Perceptions of Four Universal Basic Income Proposals. *Social Policy Institute Research*, 45, 38.
- Hanna, R., & Olken, B. (2018). Universal Basic Incomes Versus Targeted Transfers: Anti-Poverty Programs in Developing Countries. *Journal of Economic Perspectives*, 32(4), 201-226. <https://doi.org/10.1257/jep.32.4.201>
- Hoynes, H., & Rothstein, J. (2019). Universal Basic Income in the United States and Advanced Countries. *Annual Review of Economics*, 11(1), 929-958.

- Humanity, H. for. (2024, Mart 8). Manna Moves to Optimism & Bitcoin Passport. *Medium*. <https://hedgeforhumanity.medium.com/manna-moves-to-optimism-bitcoin-passport-287002c0b300>
- Kangas, O., Jauhainen, S., Simanainen, M., & Ylikanno, M. (2019). *The basic income experiment 2017–2018 in Finland: Preliminary results* (2019:9; s. 30). Finland- Ministry of Social Affairs and Health. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161361/Report_The%20Basic%20Income%20Experiment%2020172018%20in%20Finland.pdf
- Kovic, M. (2017). *The Universal Basic Income: Benefits, Pseudo-Problems, and Real Problems*. <https://doi.org/10.31235/osf.io/xzmnk>
- Lustig, N., & Pabon, V. M. (2022). Universal Basic Income, Taxes, and the Poor. *Lse Public Policy Review*, 2(4).
- Manna. (2025, Mayıs 8). *Mannabase—How Do I Sell Manna?* MannaBase About. <https://mannabase.com/about>
- Mays, J. (2015). Countering Disablism: An Alternative Universal Income Support System Based on Egalitarianism. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 18(2), 106-117. <https://doi.org/10.1080/15017419.2014.995218>
- Nakamoto, S. (2008). *Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System*.
- OXFAM. (2024, Eylül 23). World's top 1% own more wealth than 95% of humanity, as "the shadow of global oligarchy hangs over UN General Assembly," says Oxfam. *Oxfam International*. <https://www.oxfam.org/en/press-releases/worlds-top-1-own-more-wealth-95-humanity-shadow-global-oligarchy-hangs-over-un>
- Papadimitropoulos, V., & Perperidis, G. (2024). Universal basic income on blockchain: The case of circles UBI. *Frontiers in Blockchain*, 7. <https://www.frontiersin.org/journals/blockchain/articles/10.3389/fbloc.2024.1362939/full>
- Parijs, P. van, & Vanderborgh, Y. (2017). *Basic income: A radical proposal for a free society and a sane economy*. Harvard University Press.
- People's Currency Foundation. (2017). *Manna Whitepaper*. People's Currency Foundation.
- Pratt, J., & Spence, T. (2017). *Agrarian Justice—Thomas Paine*. Lulu.com.
- Rifkin, J. (1995). *The end of work: The decline of the global labor force and the dawn of the post-market era*. G.P. Putnam's Sons.
- Sezgin, S., & Yertüm, U. (2023). Blockchain Çağında Yerel Temsiliyet Tartışmaları: Flux Party Örneği. *Etkileşim*, 9(17), 21-42.
- Standing, G. (2017). *Basic Income: And How We Can Make It Happen*. Penguin UK.
- Tapscott, D., & Tapscott, A. (2016). *Blockchain revolution: How the technology behind Bitcoin is changing money, business, and the world* (International edition). Portfolio/Penguin.
- Torry, M. (2023). *The Palgrave International Handbook of Basic Income* (2nd ed). Springer International Publishing AG.
- Tortola, D., Lisi, A., Mori, P., & Ricci, L. (2024). Tethering Layer 2 solutions to the blockchain: A survey on proving schemes. *Computer Communications*, 225, 289-310. <https://doi.org/10.1016/j.comcom.2024.07.017>
- UN. (2024). *Inequality – Bridging the Divide*. United Nations; United Nations. <https://www.un.org/en/un75/inequality-bridging-divide>
- Van Parijs, P. (2004). Basic Income: A Simple and Powerful Idea for the Twenty-First Century. *Politics & Society*, 32(1), 7-39.

- Wu, J. (2023). *A New Mode of Enterprise Economic Management Utilizing Blockchain Technology in the Digital Economy Era*. 1-7. <https://doi.org/10.4108/eai.19-5-2023.2334370>
- Yang, H. (2023). Universal Basic Income: The Foreseeable Future of Social Welfare Systems in the Post-Pandemic Era. *Advances in Economics Management and Political Sciences*, 14(1), 97-102.
- Yertüm, U. (2021). Covid-19 Gölgesinde Çalışmanın Geleceği Tartışmaları ve Avrupa Birliği'nde Kamusal Sosyal Harcamalar. *İnsan ve İnsan*, 8(30), Article 30.
- Yertüm, U. (2023). Değiştirilemez Tokenler (NFTs) Çağında Mülkiyet İlişkisi ve Servet Eşitsizliğini Yeniden Düşünmek. *İstanbul İktisat Dergisi*, 73(1), Article 1. <https://doi.org/10.26650/ISTJECON2022-1252403>

HEDGE FOR HUMANITY: THE MANNA UNIVERSAL BASIC INCOME INITIATIVE

Extended Summary

Universal Basic Income (UBI) has long been discussed as a potential solution to poverty, economic inequality, and job losses caused by automation. Traditionally, UBI models have relied on centralized government systems that face challenges such as bureaucracy, political interference, and funding constraints. However, blockchain technology has given rise to the concept of decentralized UBI, which aims to overcome these limitations through transparent and automated smart contracts.

This study examines the example of GoodDollar, a blockchain-based UBI initiative that aims to provide sustainable and accessible basic income using decentralized finance (DeFi) infrastructure. By analyzing GoodDollar's economic model, governance mechanisms, and real-world impact, the research evaluates whether decentralized UBI is a viable alternative to traditional income redistribution methods.

The emergence of blockchain technology has revolutionized financial applications by enabling secure, transparent, and decentralized transactions.

For example, Bitcoin and Ethereum have paved the way for financial innovations that bypass traditional banking systems. This has created a favorable environment for new UBI models that operate without a central authority, reduce administrative costs, and eliminate intermediaries.

In recent years, several decentralized UBI projects have emerged that leverage blockchain to ensure the fair and automatic distribution of digital assets. These projects aim to address the shortcomings of traditional UBI by:

- Ensuring transparency, as all transactions are recorded on the blockchain.
- Reducing costs by eliminating intermediaries.
- Providing financial inclusion, particularly in underserved areas.

However, decentralized UBI comes with challenges, including:

- Cryptocurrency volatility affecting the purchasing power of UBI recipients.
- Regulatory uncertainty due to the lack of clear government policies on blockchain-based social assistance programs.
- Scalability issues, as some decentralized UBI projects struggle to maintain liquidity and user adoption.

GoodDollar is a blockchain-based UBI initiative that aims to distribute daily income through its native token, G\$. The system is built on DeFi principles, where funds are generated from interest-bearing assets and redistributed as basic income.

GoodDollar's funding model relies on staking capital within decentralized financial protocols. The process works as follows:

- Users stake their assets in third-party DeFi protocols (such as DAI or ETH).
- The interest earned is allocated to the GoodDollar Reserve.
- The Reserve mints G\$ tokens, which are then distributed daily to users claiming their UBI.

This model creates a self-sustaining ecosystem where stakers benefit from interest earnings while basic income distribution is also possible. While this is the theory, the low liquidity of the \$G token causes users to sell their tokens immediately, which depresses the price and accelerates its decline.

GoodDollar is managed by GoodDAO, a decentralized autonomous organization (DAO) that allows community members to participate in the decision-making process. Governance is facilitated through non-transferable GOOD tokens, which enable users to:

- Propose and vote on protocol upgrades.

- Adjust economic parameters to increase sustainability.
- Enhance security and prevent fraud.

GoodDAO promotes decentralization, but its effectiveness depends on the active participation of the community. Low participation levels can affect the protocol's adaptability, leading to governance inefficiencies.

GoodDollar has over 640,000 registered users across 181 countries as of 2025, making it one of the largest decentralized UBI communities. The platform has successfully distributed basic income to thousands of people, particularly in developing economies such as Nigeria, Indonesia, and Bangladesh. However, despite its ambitious goals, GoodDollar faces several challenges:

- User Retention and Declining Activity - Although GoodDollar initially attracted a large user base, the number of active daily users has declined significantly. As of 2025, there are approximately 25,000 active users, and many are leaving the platform due to low token value and a lack of practical use cases.

- Liquidity and Stability Issues - Users frequently sell their daily earnings for more stable assets, making it difficult for the G\$ token to maintain its value. This situation reduces the token's long-term viability as a reliable source of income.

- Security and Fraud Risks- The lack of strong identity verification mechanisms has led to fraudulent activities, with some users exploiting the system to request multiple UBI distributions.

The GoodDAO hack in December 2023 caused the total \$G token supply to suddenly triple, rapidly decreasing the value of the token, which was already experiencing liquidity issues. Although a vote was opened on SnapShot to reissue the \$G token supply, the vote was rejected, bringing the GoodDollar UBI application's activities to a near standstill.

The concept of decentralized UBI offers a promising alternative to traditional welfare models by leveraging blockchain to create transparent and automated financial ecosystems. However, its long-term success depends on the following

- Improving token liquidity, potentially through integration with stablecoins.
- Increasing governance participation to ensure GoodDAO remains effective.